

Instruks for opplæring/adgang/sikkerhetskort i Statnetts elektriske anlegg

Godkjent av: Arnfinn Granheim

Dokumenteier: Driftsleder

Dokumentnummer: 1240552 rev. 12

Dato: 01.01.2021

Side: 1 av 5

1 Styrende policy og lovgivning

Instruks for opplæring/adgang/sikkerhetskort i Statnetts elektriske anlegg er underlagt Funksjonspolicy for elsikkerhet. Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske anlegg, som er hjemlet i Lov om tilsyn med elektriske anlegg og utstyr, er styrende, og denne instruks kommer i tillegg.

2 Formål og virkeområde

Instruksen skal ivareta elsikkerheten ved arbeid på eller nær ved, samt drift av Statnetts elektriske anlegg ved at det stilles krav om at aktivitetene skal være tilstrekkelig planlagt og at det skal iverksettes nødvendige sikkerhetstiltak for å unngå skade på liv, helse og materielle verdier.

Videre regulerer instruksen Statnetts rutiner for adgang til elektriske anlegg.

Denne instruks gjelder for alle elektriske anlegg hvor Statnett har driftslederansvar/er driftsansvarlig.

3 Målgruppe

Alle ansatte i Statnett og eksterne som skal ha selvstendig adgang til Statnetts elektriske anlegg, eller arbeide under ledelse av andre på Statnetts elektriske anlegg, der Statnett har driftslederansvar/er driftsansvarlig.

4 Definisjoner / krav

Driftsleder (høyspenning); Person utpekt av eier/driver til å være ansvarlig for og forestå daglig drift og vedlikehold av de elektriske anleggene.

Driftsansvarlig (lavspenning); Person utpekt av eier/driver til å være ansvarlig for og forestå daglig drift og vedlikehold av de elektriske anleggene.

Adgangstillatelse; Adgangstillatelse til Statnetts elektriske anlegg reguleres gjennom utstedelse av sikkerhetskort. Adgangstillatelse kreves i følgende tilfeller:

- Ved selvstendig adgang til høyspenningsområder
- Ved selvstendig adgang til lavspenningsanlegg som ikke er beskyttet mot berøring
- Ved klatring i master (luftledninger) uten ledsaging (gjelder ikke ledninger under bygging)

Ledsagingstillatelse; Autorisasjonen som kreves for å ledsage person uten adgangstillatelse. For at en person skal kunne "slippes inn" i anlegget, kreves i tillegg at vedkommende er gitt adgang, ref. definisjon på "Gi adgang".

Gi adgang; Autorisasjonen som kreves for å kunne gi en person adgang til et elektrisk anlegg. Når en person "gis adgang", forutsetter dette at vedkommende er ledsaget av en person med ledsagingstillatelse.

Sikkerhetskort; Post i sikkerhetskortdatabasen som viser hvilke personlige godkjenninger man har knyttet til Statnetts elektriske anlegg. Sikkerhetskort utstedes av Statnetts driftsledere og gjelder for

Instruks for opplæring/adgang/sikkerhetskort i Statnetts elektriske anlegg

Godkjent av: Arnfinn Granheim

Dokumenteier: Driftsleder

Dokumentnummer: 1240552 rev. 12

Dato: 01.01.2021

Side: 2 av 5

Statnetts elektriske anlegg, der Statnett har driftslederansvar/er driftsansvarlig. Den enkelte kan ta utskrift/skjermbilde av sikkerhetskortet.

Leder for sikkerhet (høyspenning); Utpekt person som har fått ansvar for elsikkerheten på arbeidsstedet.

Ansvarlig for arbeidet (lavspenning); Utpekt person som har fått ansvar for elsikkerheten på arbeidsstedet.

5 Opplæring/adgang/sikkerhetskort

5.1 Dokumentert sikkerhetsopplæring for personell som skal gis adgangstillatelse

Det vises til prosessen Styre adgang og tillatelser til å utføre arbeid i Statnetts anlegg for detaljert informasjon.

Den som gis adgangstillatelse skal blant annet ha gjennomgått følgende i løpet av de siste 12 måneder før utstedelse av sikkerhetskort:

- E-læringskurs "Adgang til elektriske anlegg" eller "Aktiviteter nær kraftledninger og kabler i bakken" (eventuelt kurs med minimum tilsvarende innhold)
- Førstehjelp, inkludert opplæring i førstehjelp ved strømutrykninger, og praktisk opplæring/øvelse i hjerte-/lungeredning av sertifisert virksomhet

For **personell som skal ha adgangstillatelse (nytt sikkerhetskort eller sikkerhetskort "gått ut på dato")** skal **sikkerhetsopplæringen** være **dokumentert i eget** web-basert anmodningsskjema. Se eksempel i dok.nr.1880273.

Ovenstående krav gjelder dog ikke når:

- Det er inngått avtale mellom Statnetts driftsleder og et annet foretaks driftsleder om at det andre selskaps sikkerhetskort (adgangstillatelse og ledsaging) gjelder for Statnetts anlegg,
eller
- Sikkerhetskort utstedes på grunnlag av anmodning/bekreftelse fra et annet foretaks driftsleder.

For skogrydding benyttes egen erklæring (vedlagt egen instruks).

5.2 Dokumentert sikkerhetsopplæring for personell som skal arbeide under ledelse av Leder for sikkerhet (LfS)/Ansvarlig for arbeidet (AfA), og som ikke har adgangstillatelse

Den som skal arbeide under ledelse av LfS/AfA skal minimum ha gjennomgått ett av følgende kurs (eventuelt kurs med minimum tilsvarende innhold):

- E-læringskurs "Adgang til elektriske anlegg"
- E-læringskurs "Aktiviteter nær kraftledninger og kabler i bakken"

Instruks for opplæring/adgang/sikkerhetskort i Statnetts elektriske anlegg

Godkjent av: Arnfinn Granheim

Dokumenteier: Driftsleder

Dokumentnummer: 1240552 rev. 12

Dato: 01.01.2021

Side: 3 av 5

Det skal ikke være mer enn 24 måneder mellom hver opplæring.

Kursbevis sendes på e-post til: Sikkerhetskort@Statnett.no.

Opplæring angitt foran kan i følgende tilfeller erstattes av en stedlig gjennomgang i regi av utpekt leder for sikkerhet (Lfs) / den som skal utpekes som Lfs:

- Aktiviteter i regi av redningsmannskaper, politi og brannmannskaper
- Arbeider nær ved Statnetts høyspenningsanlegg, hvor det er utarbeidet SJA som er godkjent av Lfs

5.3 Komplette oversikt over krav til opplæring av personell innen elsikkerhet

I FEK § 1 med veiledning brukes begrepet *arbeid (... knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr)*. Med arbeid menes enhver form for arbeid, slik som planlegging, prosjektering, utførelse, drift, vedlikehold, reparasjon og kontroll. For å utføre arbeid kreves det opplæring innen elsikkerhet. Det er utarbeidet et slikt kravdokument for å synliggjøre krav til opplæring for personell som skal utføre arbeid knyttet til Statnett sine elektriske anlegg: Matrise for krav til opplæring for arbeid i og med elektriske anlegg.

5.4 Nøkler og adgangskort til høyspenningsområder

Det er kun personell med adgangstillatelse som kan ha nøkler og adgangskort til høyspenningsområder. Driftsleder, Leder for driftsområde eller annen som er bemyndiget av driftsleder avgjør hvem som skal ha nøkkel og adgangskort.

Utleverte nøkler og adgangskort må oppbevares betryggende og eventuelle tap må meldes nærmeste overordnede snarest mulig.

Ved avsluttet arbeidsforhold/arbeidsoppdrag skal nøkkel og adgangskort leveres til den som har levert ut nøkkel/adgangskort.

5.5 Varsling om behov for adgang til stasjoner

Hvis man skal inn i en stasjon og dette krever ledsaging eller annen hjelp fra driftspersonell så skal man på forhånd og fortrinnsvis 5 virkedager i forveien avtale med Leder for driftsområde om ledsaging i anlegget.

5.6 Prosjekter - Prosjektleders ansvar

Ved behov for adgangs- og/eller ledsagingstillatelse for eksternt personell, er prosjektleder ansvarlig for å påse at opplæring i FSE og førstehjelp, samt gjennomgang av Instruks for opplæring/adgang/sikkerhetskort til Statnetts elektriske anlegg (denne), er gjennomført før det anmodes om sikkerhetskort. Prosjektleder er videre ansvarlig for opplæring av personell som skal arbeide under ledelse av Leder for sikkerhet, jfr. pkt. 5.2. Prosjektleder er ansvarlig for at web-basert anmodningsskjema fylles ut, vedlegges tilstrekkelig dokumentasjon, og sendes Leder for driftsområde.

5.7 Ved brann i eller i nærheten av anlegg

Statnetts personell skal alltid ledsage brannmannskap i anleggene. Statnetts mannskap skal alltid overvåke slokkingsarbeidet og være ansvarlig for personsikkerheten i forhold til de elektriske anleggene.

Instruks for opplæring/adgang/sikkerhetskort i Statnetts elektriske anlegg

Godkjent av: Arnfinn Granheim

Dokumenteier: Driftsleder

Dokumentnummer: 1240552 rev. 12

Dato: 01.01.2021

Side: 4 av 5

5.8 EMF – Spesielt utsatt personell

Medarbeidere som er gravide eller har aktive implanterte medisinske innretninger, som f.eks. pacemakere, hørselsimplantater, insulinpumper, kan være spesielt sårbare for eksponering av elektriske og magnetiske felt (EMF).

Det er medarbeiderens ansvar å informere arbeidsgiveren hvis de tilhører gruppen spesielt utsatt personell.

For ansatte med et aktivt implantat, må det gjøres en risikovurdering av påvirkningene på implantatet fra elektriske og magnetiske felt. Denne vurderingen skal gjøres i samråd med lege eller sykehus. Hvis det ikke foreligger noen medisinsk vurdering, skal grenseverdiene for befolkningseksponering ikke overskrides, se veileder for arbeid i elektriske og magnetiske felt.

Gravide kvinner ansatt i Statnett skal ikke arbeide i feltstyrker over grenseverdiene for befolkningseksponering. Statnett tilbyr om nødvendig ansatte alternativt arbeid under svangerskapet for å oppfylle denne bestemmelsen.

5.9 Melding av ulykker/uhell til DSB

Personskader eller skader på anlegg eller eiendom som er forårsaket av elektrisitet eller som oppstår ved arbeid på eller betjening av elektriske anlegg, skal i hvert enkelt tilfelle meldes snarest mulig til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Se Prosedyre for dokumentasjon og melding av anlegg i henhold til FEF 2006 kapittel 3. I tillegg kommer intern varslings i tråd med gjeldende beredskapsplaner.

6 Pliktmessig avhold

Den som skal arbeide på (og/eller nær ved) Statnetts elektriske anlegg plikter og ikke nyte rusmidler de siste 8 timer før arbeidets påbegynnelse.

7 Kontroll av etterlevelse

Ansvar for kontroll av etterlevelse ligger hos dokumenteier og godkjenner.

Driftsleder/driftsansvarlig har gjennom egen stillingsinstruks blitt tildelt myndighet til å utarbeide og godkjenne prosedyrer, retningslinjer og instruksjoner innenfor området til Funksjonspolicy for elsikkerhet.

Instruks for opplæring/adgang/sikkerhetskort i Statnetts elektriske anlegg

Godkjent av: Arnfinn Granheim

Dokumenteier: Driftsleder

Dokumentnummer: 1240552 rev. 12

Dato: 01.01.2021

Side: 5 av 5

8 Vedlegg og referanser

Referanser:

- Funksjonspolicy for elsikkerhet (SDOK-515-2)
- Instruks for leder for sikkerhet (dok.nr. 1169477 i IFS)
- Instruks for Leder for sikkerhet og ryddemannskaper ved skogrydding nær høyspenningsledninger (dok.nr. 1178328 i IFS)
- Instruks for vernebekledning (SDOK-587-20)
- Prosedyrer for bruk av SMS-varsling for personell i høyspenningsanlegg (dok.nr. 1435845 i IFS)
- Prosedyre for avlåsing av elektriske anlegg (dok.nr. 1646146 i IFS)
- Prosedyre for utlevering av nøkler og adgangskort til elektriske anlegg (dok.nr. 2486135 i IFS)
- Prosedyre for dokumentasjon og melding av anlegg i henhold til FEF 2006 kapittel 3 (dok.nr. 1632466 i IFS)
- Matrise for krav til opplæring for arbeid i og med elektriske anlegg (dok.nr. 3096718)
- Styre adgang og tillatelser til å utføre arbeid i Statnetts anlegg (prosess i Statnett)
- Veileder for arbeid i elektriske og magnetiske felt (dok.nr. 3273394 i IFS)
- Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske anlegg (www.lovdatab.no)
- Forskrift om elektroforetak og kvalifikasjonskrav for arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr (www.lovdatab.no)
- Forskrift om elektriske forsyningsanlegg (www.lovdatab.no)
- Lov om tilsyn med elektriske anlegg og utstyr (www.lovdatab.no)

9 Versjonslogg

Gyldig fra	Revisjonskategori (Ny/Oppdatert/Ordvalg/Ingen)	Beskrivelse av viktige endringer
01.01.2021	Oppdatert	5.8: Nytt punkt knyttet til EMF og spesielt utsatt personell.